

Kwaliteitskader na- en bijscholing in interculturele competenties

Versie 31 maart 2010, Nederlands Jeugdinstituut

VISIE

Thema	Aandachtspunten kwaliteit scholing	Specificatie
Visie scholing	De scholing is gebaseerd op een consistente visie op diversiteit	<ul style="list-style-type: none">▪ Focus op etnisch-culturele diversiteit▪ Oog voor verschillen in cultuur, mogelijkheden en positie▪ Kruispuntdenken als handvat voor de concretisering van de visie

INHOUD

Thema	Aandachtspunten kwaliteit scholing	Specificatie
Kennis	De scholing biedt cultuurspecifieke en bruikbare kennis over de belangrijkste cliëntengroepen	<ul style="list-style-type: none">▪ Kennis over de culturele achtergrond van de bevolkingsgroepen die tot de belangrijkste cliëntengroepen behoren van deelnemers (in samenhang met sociaaleconomische en juridische positie, opvoeding, migratiegeschiedenis, ziekteprevalentie en -beleving, religie, rolpatronen, etc.)▪ Kennis over welke rol de culturele achtergrond kan spelen bij de cliënt en diens omgeving▪ Kennis over invloed van medicatie op verschillende etnische doelgroepen (ander metabolisme, etc.)▪ Kennis over verschillende communicatie-uitingen▪ Kennis over verschillende ziektebeelden en geneeswijzen
	De scholing biedt kennis over intercultureel werken	<ul style="list-style-type: none">▪ Kennis over verschillende cultuurspecifieke normen- en waardepatronen die kunnen bestaan bij cliënten, hun omgeving en collega's▪ Presentatie van cultuur als dynamisch en steeds in ontwikkeling, waarbij cultuurverschillen niet worden overdreven maar ook niet gebagatelliseerd▪ Interculturele mogelijkheden en beperkingen van gangbare instrumenten, werkwijzen en methodieken

Thema	Aandachtspunten kwaliteit scholing	Specificatie
	De scholing biedt kennis over interculturele communicatie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kennis over impact van verschillen tussen mensen op onderlinge communicatie: de invloed van cultuurverschillen, achterstanden en minderheidspositie ▪ Kennis over verschillen in status, rol en macht die hulpverlener kan hebben in diverse etnische groepen ▪ Kennis over verschillende (non-verbale) communicatie-uitingen, zoals wel/niet aankijken, (in)direct aanspreken etc.
Houding	De scholing richt zich op vergroting van het bewustzijn van het wederzijdse referentiekader, de verschillen daarin en de acceptatie van die verschillen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bewustzijn van eigen etniciteit en cultuur en eigen functioneren in interculturele situaties ▪ Onbevangen, geïnteresseerde en respectvolle houding naar cliënten met een andere culturele achtergrond ▪ Bewustzijn van eigen organisatie- en beroeps cultuur ▪ Bewustzijn van mogelijk toegekende status/ macht gerelateerd aan beroep ▪ Respect voor en waardering van verschillen in cultuurspecifieke normen, waarden en achtergronden ▪ Besef dat het individu nooit gezien mag worden als representant van zijn cultuur
Vaardigheden	In de scholing worden vaardigheden geoefend op het gebied van intercultureel werken	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Betekenis achterhalen die cliënten en hun omgeving geven aan hun situatie, ervaringen en problemen ▪ Gedrag interpreteren vanuit verschillende culturele referentiekaders ▪ Stellen van open vragen over achtergrond/ afkomst van de cliënt ▪ Bieden van cultuursensitieve psycho-educatie ▪ Betrekken van het (familie)systeem van de cliënt bij de hulp (indien wenselijk) ▪ Op effectieve wijze cultuurverschillen overbruggen ▪ Strategisch hanteren van cultuurspecifieke instrumenten, werkwijzen en methodieken
	In de scholing worden vaardigheden geoefend op het gebied van interculturele communicatie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ In gedrag en taalgebruik aansluiten op niveau en begripsvermogen van cliënt en checken of de cliënt hem/haar heeft begrepen ▪ Interesse en respect tonen op een bij de cliënt passende manier ▪ Inschatten wanneer een tolk nodig is en gebruik maken van een tolk in contact met cliënten

COMPETENTIES DOCENT / TRAINER

Thema	Aandachtspunten kwaliteit scholing	Specificatie
Kwalificatie docent /trainer	De scholing wordt gegeven door intercultureel competente docenten /trainers	<ul style="list-style-type: none">▪ De docent / trainer heeft praktijkervaring in het werken met interculturele competenties▪ De docent / trainer heeft trainerservaring in het geven van scholing over interculturele competenties▪ De docent /trainer heeft aantoonbare kennis over culturele diversiteit

OPZET EN UITVOERING

Thema	Aandachtspunten kwaliteit scholing	Specificatie
Methodische uitwerking	De scholing gaat uit van meetbare, onderbouwde, haalbare en passende leerdoelen gericht op interculturele competenties	<ul style="list-style-type: none">▪ Leerdoelen op basis van het SMART-principe (Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch, Tijdgebonden)
	De scholing heeft een uitgewerkt draaiboek waaruit een systematische programmaopbouw blijkt	<ul style="list-style-type: none">▪ Onderwerp, (leer)doelen, uitleg over aanpak per bijeenkomst, werkvormen, didactische uitgangspunten, evaluatie, materialen, duur
	De scholing heeft een onderbouwde didactische vormgeving	<ul style="list-style-type: none">▪ Afstemming van werkwijze op doel van de scholing▪ Gebruik van verschillende activerende werkvormen met aandacht voor het aanleren van interculturele competenties (waaronder oefenen in rollenspel a.d.h.v. praktijksituaties)
	De inhoud van de scholing sluit aan bij het kennisniveau, de behoeften en de samenstelling van de deelnemersgroep	<ul style="list-style-type: none">▪ Voor aanvang van de scholing stelt de aanbieder van de scholing de beginsituatie/het kennisniveau van deelnemers vast▪ De scholing stelt eisen met betrekking tot interculturele competenties aan deelnemers waar ze aan moeten voldoen en toetst of deelnemers er aan voldoen▪ De aanbieder van de scholing gaat na wat de verwachtingen en wensen van deelnemers zijn▪ De scholing voorziet in oplossingen voor niveauverschillen tussen deelnemers

Thema	Aandachtspunten kwaliteit scholing	Specificatie
Transfer en borging	In de scholing is aandacht voor transfer naar de dagelijkse praktijk	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Inbreng van concrete situaties en problemen die zich voordoen in de dagelijkse interculturele praktijk
	In de scholing is aandacht voor borging in dagelijkse werkzaamheden	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bespreking hoe de geleerde competenties kunnen worden toegepast in de dagelijkse interculturele praktijk en aandacht voor randvoorwaarden m.b.t. structurele inbedding

EVALUATIE

Thema	Aandachtspunten kwaliteit scholing	Specificatie
Evaluatie	Er vindt evaluatie van de scholing plaats bij deelnemers	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De scholing wordt positief gewaardeerd door deelnemers wat betreft inhoud, trainer, relevantie voor de werkpraktijk en aansluiting bij verwachtingen en behoeften deelnemers

ACCREDITATIE

Thema	Aandachtspunten kwaliteit scholing	Specificatie
Accreditatie	De scholing is bij voorkeur geaccrediteerd door een beroepsregister	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De scholing voldoet aan een aantal door externen beoordeelde kwaliteitskenmerken ▪ Het volgen van de scholing biedt een bijdrage aan beroepsregistratie van de deelnemers